

Materialentransitie als economische kans

Manifest voor een afvalloze samenleving¹

Achtergrond

Essentiële, maar makkelijk winbare en beschikbare grondstoffen; onze samenleving kán niet zonder. Maar... de bevolking en welvaart groeien wereldwijd en voorraden raken uitgeput. De zich ontwikkelende landen hebben een groeiende behoefte aan belangrijke grondstoffen en deze voorraden bevinden zich vaak in politiek instabiele regio's. Deze combinatie leidt tot schaarste. Schaarste, die leidt tot speculatie, prijsfluctuatie (lees: prijsstijging!) en leveringonzekerheid in Nederland en de Brainportregio. Wat is het alternatief? Vervangende grondstoffen? Dat kan, maar beter nog is het sluiten van de materiaalkringlopen door van afval een grondstof te maken en dat liefst zo lokaal en regionaal mogelijk: wij noemen dat materialentransitie.

Kans voor innovatie en duurzaamheid

Een geslaagde materialentransitie biedt economische, ecologische en sociale kansen. Een geslaagde materialentransitie betekent namelijk:

- leveringszekerheid en prijsstabiliteit voor de lange(re) termijn van betaalbare grondstoffen;
- onafhankelijkheid, die leidt tot verbetering van de concurrentiepositie, nieuwe werkgelegenheid en exportkansen;
- een gezonder leefmilieu door minder afval en minder (in)directe CO₂-uitstoot;
- duurzame welvaart die niet ten koste gaat van ontwikkelende landen en toekomstige generaties;
- structureel minstens 25% lagere kosten voor het huishoudelijk afvalbeheer.

Als SRE-gemeenten zijn wij ons bewust van de groeiende schaarste en zijn wij ons bewust van de grote maatschappelijke gevolgen daarvan. Als SRE-gemeenten zijn wij ons ook bewust van de kansen die schaarste biedt.

Manifest

Als SRE-gemeenten streven wij naar een duurzaam gebruik van energie en grondstoffen, omdat wij weten dat:

1. wij door de wettelijke zorgplicht rechtmatig eigenaar zijn van alle door onze inwoners afgedankte materialen;
2. deze afgedankte materialen anno 2012 slechts voor de helft in de grondstoffenkringloop terecht komen, maar dat de andere helft nog als restafval wordt verbrand tegen hoge maatschappelijke kosten.
3. dat wij door middel van innovatieve inzamelmethodieken nagenoeg alle herbruikbare grondstoffen uit dit restafval kunnen herwinnen en door deze andere benadering nagenoeg geen restafval overblijft;
4. waar restafval hoge kosten geeft, herbruikbare grondstoffen nu juist een economische bate vertegenwoordigen: het sluiten van de grondstoffenkringloop geeft een serieuze impuls aan de lokale en regionale economie en zo zorgt voor werkgelegenheid, innovatie en duurzame economische groei;
5. voor deze materialentransitie verder (praktijk)onderzoek nodig is om de juiste schaal en uitvoeringsvorm te vinden en dat wij daarin gezamenlijk een krachtige 'launching customer' kunnen zijn;
6. wij dit niet alleen kunnen en willen doen: samenwerking en cocreatie met het bedrijfsleven, kennisinstellingen en andere overheden is voor ons cruciaal.

Als SRE-gemeenten willen wij vanuit onze wettelijke plicht en vanuit onze maatschappelijke verantwoordelijkheid:

1. het voortouw nemen in visieontwikkeling, strategiebepaling en het organiseren van praktische voorbeeldprojecten;
2. met regionale bedrijven en kennisinstellingen en met overige regionale overheden in een collectieve aanpak deze innovatieve materialentransitie doormaken;
3. in 2020 eindigen met minder dan 5% restafval en dus 95% hergebruik en recycling, dat willen wij!

Oproep

Als bestuurder vragen wij u dit manifest te ondertekenen. Daarmee verklaart u namens uw gemeente samen met ons en alle overige ondertekenaars actief te streven naar maximaal 5 % restafval per inwoner in 2020.

Met vriendelijke groet,

Robert Visser
wethouder Son en Breugel

Harry Teeven
wethouder Waalre

¹ Het manifest spreekt van 'afvalloos', gewoon omdat dat in woord schetst wat wij willen. De praktische vertaling van afvalloos is 'maximaal 5% huishoudelijk restafval'.

